

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Haridusteaduste instituut
Õppekava: Koolieelse lasteasutuse õpetaja

Airi Linnu
LASTEAIÄÕPETAJATE HINNANGUD ÜHE ÕPETAJAGA TÖÖMUDELI EELISTE JA
MIINUSTE KOHTA VILJANDI MAAKONNA NÄITEL
Bakalaureusetöö

Juhendaja: assistent Pille Nelis
Kaasjuhendaja: Agnes Papp, MA

Tartu 2021

Resümee

Lasteaiaõpetajate hinnangud ühe õpetajaga töömudeli eeliste ja miinuste kohta Viljandi maakonna näitel.

Alushariduses peetakse väga oluliseks hariduse kvaliteeti. Olulisteks kvaliteedinäitajateks peetakse alushariduses õpetajate kvalifikatsiooni ja laste ning täiskasvanute suhtarvu rühmas. Läbi aegade on koolieelsetes lasteasutustes kasutatud erinevaid töömudeleid. Viimastel aastatel on välja kujunenud valdavalt kaks töömudelit, mida Eesti lasteaedades rakendatakse: kahe õpetajaga töömudel ja ühe õpetajaga töömudel. Käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks oli välja selgitada millised on õpetajate hinnangul ühe õpetajaga töömudeli eelised ja miinused. Andmed koguti kuult Viljandi maakonna lasteaiaõpetajalt intervjuude käigus. Tulemustest selgus, et mudeli olulisteks eelisteks peeti personali ja laste suhtarvu, turvalisust ning paremat ülevaadet lapse arengust. Miinustena toodi välja paarilise puudumist, abipersonali kvalifikatsiooninõuete puudumist ja õpetaja suurt vastutust ning koormust.

Märksõnad: alushariduse kvaliteet, ühe õpetajaga töömudel, kvalifikatsioon, personal

Abstract

Kindergarten teachers' assessments of the advantages and disadvantages of a one-teacher work model on the example of Viljandi County.

The quality of education is considered very important in primary education. The qualification of teachers in primary education and the ratio of children to adults in the group are considered to be important quality indicators. Throughout the ages, different work models have been used in preschool institutions. In recent years, two work models have been developed, which are applied in Estonian kindergartens: the work model with two teachers and the work model with one teacher. The aim of this bachelor's thesis was to find out what the teachers consider to be advantages and disadvantages of a one-teacher work model. Data were collected from six kindergarten teachers in Viljandi County during interviews. The results showed that the important advantages of the model were considered to be the staff-child ratio, safety and better overview of the child's development. The disadvantages were the lack of a pair, the lack of qualification requirements for support staff and the large responsibility and workload of the teacher.

Keywords: Quality of primary education, working model with one teacher, qualification, staff

Sisukord

Resümee	2
Abstract	3
Sissejuhatus	5
Lasteasutuse töökorraldus Eestis	6
Kvaliteetne alusharidus	8
Ülevaade Eestis läbiviidud uuringutest ühe õpetajaga mudelite kohta	10
Metoodika	13
Töö eesmärk ja uurimisküsimused	13
Metoodika	14
Valim	14
Andmekogumine	15
Andmeanalüüs	15
Tulemused	15
Arutelu	18
Töö piirangud ja praktiline väärtus	18
Tänu sõnad	19
Autorsuse kinnitus	20
Kasutatud kirjandus	21
Lisad	23

Sissejuhatus

Alusharidus paneb aluse lapse teadmistele erinevates valdkondades. Seetõttu peetakse alushariduse kvaliteeti eriti oluliseks. Hariduse kvaliteedi mõõtmiseks on välja töötatud erinevaid mõõtmisvahendeid. Alushariduses mõõdetakse viimasel ajal kvaliteeti läbi kolme mõõdiku: struktuuri, sisendi ja tulemi kvaliteet (European Commission, 2014). Struktuuri kvaliteedi üheks oluliseks näitajaks on kvalifitseeritud personal, eelkõige õpetajad. Lisaks õpetajate kvalifikatsioonile peetakse oluliseks kvaliteedi näitajaks personali ja laste suhtarvu rühmas (European Commission, 2019). Üheks oluliseks probleemiks lasteaedades on viimastel aastatel kujunenud nii kvalifitseeritud õpetajate puudus (Haridussilm) kui ka laste arvu pidev suurendamine rühmades (Ugaste & Niikko 2015).

Osaliselt tulenevalt kvalifitseeritud õpetajate puudusest (Murd 2018) ja teisalt tagamaks laste turvalisust rohkema personaliga (European Commission, 2019; Koolieelse lasteasutuse seadus, 1999) on viimastel aastatel hakatud Eestis kasutama traditsioonilise kahe õpetajaga töömudeli kõrval uudsemat, ühe õpetajaga töömudelit. Uuenduslikku mudelit on uuritud erinevate bakalaureuse- ja magistritööde raames (Udumets, 2017; Murd 2018; Päri, 2017; Vihermets, 2018; Hallikas 2015), kuid siiani on jäänud selgusetuks, miks mudel ei ole laialdasemalt rakendunud. Uurimustes on välja tulnud olulisi mudeli eeliseid, nagu personali- laste suhtarv, turvalisus ja hea ülevaade lapse arengust, kuid sinna kõrvale on toodud miinustena õpetaja suurt vastutust ja koormust, vähest suhtlust vanematega ning abipersonali kvalifikatsiooninõuete puudumisi.

Seega on uurimisprobleemiks asjaolu, et miks on ühe õpetajaga töömudelit Eesti lasteaedades nii vähesel määral rakendatud. Sellest tulenevalt on vaja uurida mis on ühe õpetajaga mudeli eelised ja miinused lasteaiaõpetajate hinnangul. Töö teoreetilises osas antakse ülevaade Eesti lasteaedade töökorraldusest, alushariduse kvaliteedi hindamisest ning erinevatest Eestis läbiviidud uuringutest ühe õpetajaga mudeli kohta. Töö empiirilises osas tuuakse välja Viljandi maakonna lasteaiaõpetajate hinnangud ühe õpetajaga mudeli eelistest ja miinustest.

Lasteasutuse töökorraldus Eestis.

Koolieelne lasteasutus on Eestis defineeritud kui haridusasutus, mis võimaldab lastele hoiu ja alushariduse omandamise teenust koolieast noorematele lastele (Koolieelse..., 1999).

Lasteasutuse põhiülesandeks on luua lastele võimalused ja tingimused kujundamaks sotsiaalselt tundlik, vaimselt erk, ennastusaldav, kaasinimesi arvestav ja keskkonda väärtustav terviklik isiksus. Lisaks on lasteasutuse ülesandeks hoida ning tugevdada lapse tervist ning soodustada tema emotsionaalset, kõlbelist, sotsiaalset, vaimset ja kehalist arengut. (Koolieelse..., 1999).

Koolieelse lasteasutuse tööd reguleerib Koolieelse lasteasutuse seadus, sellest tulenevalt peab lasteasutusel olema tegutsemiseks oma õppekava, koolitusluba ning kvalifitseeritud õpetajad. Koolieelse lasteasutuse õppekava tugineb riiklikule õppekavale, määrusest tulenevalt on õppekava lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument (Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava 2008). Riiklikus õppekavas on sätestatud, et lasteasutuse õppekava koostamisest ja arendamisest võtavad osa ka lasteasutuse õpetajad. Õppekavas tuuakse välja õppe- ja kasvatustegevuste eesmärgid ning läbiviimise põhimõtted ja õpikäsitus.

Koolitusloa taotluse esitab Haridusministrile kohalik omavalitsus, kvalifikatsioonile vastavate õpetajatega sõlmib töölepingud lasteasutuse direktor. Õpetajate kvalifikatsiooninõueteks on Haridusministri määrusega kehtestatud kõrgharidus ja pedagoogilised kompetentsid (Koolieelse lasteasutuse pedagoogide kvalifikatsiooninõuded 2013). Madalaimaks kõrghariduse nõudeks nii Eestis kui ka enamikus Euroopariikides on lasteaia pedagoogidel bakalaureusekraad (European Commission, 2014). Pedagoogilised kompetentsid ja kutsekirjeldus on sätestatud lasteaiaõpetaja kutsestandardis (Kutsestandard, 2020).

Alates 2015 aastast on koolieelsetes lasteasutuse paika pandud töötajate miinimumkoosseis, nende hulgas vähemalt üks kvalifikatsiooninõuetele vastava õpetaja ametikoht ning teda abistav personal (Koolieelse lasteasutuse personali miinimumkoosseis, 2015). Koolieelse lasteasutuse seadus (1999) on paika pannud laste ja täiskasvanute suhtarvu rühmades, milleks on 1 täiskasvanu iga 7 lapse kohta sõimerühmas, 10 lapse kohta aiarühmas ja 9 lapse kohta liitrühmas. Personali töökorraldus on reguleeritud Töölepinguseadusega (2008), millest lähtuvalt on töötajaga sõlmitud töölepingus kindlaks määratud tema tööaeg, tööaja algus ja lõpp, töötamise koht, tööülesanded, puhkus jne.

Õpetajate tööaeg on 35 tundi nädalas (Haridustöötajate tööaeg, 2013). Harilikult on see jaotatud päevadele võrdselt 7 tundi päevas. Asutustes on paika pandud kontakttundide arv, mõnes lasteaias on kontakttundideks ette nähtud 7 tundi päevas, mõnes lasteaias 6 tundi ja 1 tund päevas ettevalmistuseks. Kuna haridustöötajate tööaja määruses (2013) on õpetajate tööajaks määratletud 35 tundi nädalas ning lähtuvalt Koolieelse Lasteasutuse Riiklik Õppekavale kuulub õpetajate tööülesannete hulka ka õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine, kavandamine ja laste arengu hindamine, siis on enamuse lasteasutusi lähtuvalt nendest määrustest pannud õpetajate töögraafikutesse 35 kontakttundi nädalas. Selline tööaja jaotus soodustab ka kattuvat tööaega, mille sees on oluliselt mugavam ja turvalisem planeerida õppekäike ja väljasõite.

Koolieelse lasteasutuse seadusest lähtuvalt on Eestis kasutusel põhiliselt kaks töömudelit:

1. Kaks pedagoogilise kõrgharidusega õpetajat ja üks neid abistav töötaja
2. Üks pedagoogilise kõrgharidusega õpetaja ja kaks teda abistavat töötajat.

2019/2020 õppeaastal oli Eestis 614 alushariduse asutust. Nendes oli 3754 rühma ning lasteasutustes töötas 7997 õpetajat, sh liikumis-, muusika-, ujumis ning ka sobitus- ja erirühma õpetajad ning alushariduse eesti keele õpetajad (Haridussilm). Vaadates lasteaiarühmade ning lasteaedades töötavate õpetajate suhtarvu võib järeldada, et enamustes Eesti lasteaedades on kasutuse kahe õpetajaga mudel. Ühe õpetajaga mudeli puhul saab veel eristada õpetajat abistavat personali kas õpetaja abideks või õpetaja abiks ja assistendiks. Õpetaja abi töökohustuseks on teisel juhul koristamine, toiduga tegelemine ja laste abistamine, assistendi tööks on põhiliselt õpetaja abistamine erinevate õppetegevuste läbiviimisel. Töögraafikud sellise mudeli puhul on erinevad, nagu ka kahe õpetajaga mudeli puhul. Kahe õpetajaga mudelis käib õpetaja abi reeglina tööl 8-17, õpetajad on tööl kas vahetustega (hommik-õhtu) või mõnes asutuses ka kordamööda pikki päevi. Ühe õpetajaga mudelis seevastu on õpetaja tööaeg üldjuhul hommikupoole. Sõltuvalt sellest, kas majas on valverühm või mitte, tuleb õpetaja tööle kas lasteiaa avamiseks, kella kaheksaks või kella üheksaks. Õpetaja abide ja assistentide tööaeg on 40 tundi nädalas ja 8 tundi päevas. Ka siin erinevad õpetaja abide ja assistentide tööletuleku ajad lasteaedade kaupa. Tavapraktikas on õpetaja abid terve päeva lastega ja õpetaja vaid hommikupoolikuti. Mõned meeskonnad on kasutusele võtnud summeeritud tööaja võimaldamaks õpetajal kas mõned korrad nädalas või kuus tööl olla õhtupoole (Kasela, 2018).

Üheks oluliseks aspektiks alushariduse töökorralduses on kindlasti laste ja töötajate suhtarv rühmas. Enamuses riikides on paika pandud laste maksimumarv ühe töötaja kohta, kuid on ka riike, kus ei ole paika pandud laste maksimumarvu rühmas vaid on reguleeritud laste täiskasvanute suhtarv. Teistes riikides, sh Eestis on paika pandud nii lasteaiarühmade suurus kui ka laste-täiskasvanute suhtarv (European Commission, 2019). Eestis on rühma suurus paika pandud Koolieelse lasteasutuse seadusega (1999) ja see sätestab, et laste arvu rühmas võib olla järgmine: sõimerühmas kuni 14 last, aiarühmas kuni 20 last ja liitrühmas kuni 18 last. Lasteasutuse hoolekogu otsusega võib laste arvu rühmas tõsta sõimerühmas 16, aiarühmas 24 ja liitrühmas 20 lapseni tingimusel, et lapse arenguks on täidetud kõik vajalikud tingimused. Mitmetes Eestis läbiviidud uurimustes on ilmnenu, et nii personali kui ka lapsevanemate jaoks on oluline laste ja töötajate suhtarv rühmas (Udumets, 2017; Murd, 2018). Blathfordi ja Russeli (2020) läbiviidud uurimusest selgub, et laste arv klassis on korrelatsioonis õpitulemuste ja keskendumisvõimega: välja on toodud laste paremad keskendumis- ja õpivõime.

Üldiselt on töötajate suhtarv korrelatsioonis ka laste vanusega. Mida väiksemad lapsed, seda vähem lapsi on rühmas ühe töötaja kohta. Kui kuni kahe aastaste laste rühmas on see arv Euroopas 3-8 last täiskasvanu kohta, siis nelja aastaste puhul on see arv juba kuni 20 erinevades riigiti tugevalt (European Commission 2019). Eestis on riiklikult reguleeritud laste-töötajate suhtarvuks sõimerühmas kuni 7 last täiskasvanu kohta, aiarühmas kuni 10 last täiskasvanu kohta ja liitrühmas kuni 9 last täiskasvanu kohta (Koolieelse..., 1999). OECD 2019 aasta raportis tuuakse välja, et mida väiksem arv lapsi täiskasvanute kohta rühmas on, seda paremaks hinnatakse hariduse kvaliteeti. Leitakse, et mida vähem lapsi täiskasvanu kohta rühmas on, seda parem on õpetajal tegeleda lastega individuaalsemalt ja väikestes gruppides ning vähem aega kulub laste distsiplineerimise peale. Sama on välja tulnud ka mitmetes Eesti uuringutes, kus õpetajad leidsid, et väiksemates gruppides on mugavam tegutseda, neil on rohkem aega individuaalseteks tegevusteks ning planeeritud tegevusteks, lapsed on paremini kontrollitavad ja ei ole enam suurt kiirustamist (Hallikas, 2015).

Kvaliteetne alusharidus

Alushariduse roll ja eesmärk on toetada laste loovust, individuaalsust ja mängu kaudu õppimist. Euroopa Komisjoni (2011) raporti kohaselt peaks kvaliteetne alusharidus peab

tagama lastele tervikliku õppe ülesehituse ja igakülgse koostöö ning toe kasvatusasutuse ja lapse pere vahel.

Hariduse kvaliteedi mõõtmiseks on välja töötatud erinevaid mõõtmisviise. Euroopa Komisjon on välja toonud kolm põhilist aspekti, millega saab hinnata antava alushariduse kvaliteeti. Eraldi saab vaadelda haridusasutuste struktuuri kvaliteeti, lasteasutuse erinevate protsesside kvaliteeti ning tulemi kvaliteeti. Struktuuri kvaliteedi alla kuuluvad laste ja täiskasvanute suhtarv rühmas, personali miinimumkoosseis ja nõuded kvalifikatsioonile ja täiendkoolitustele, õppekava olemasolu ning erinevad nõuded lasteasutuse ruumidele ja kasvukeskkonnale. Protsessi kvaliteedi all mõeldakse erinevaid suhteid rühmas: töötajatevahelisi, lastevahelisi, suhteid vanematega ja juhtkonnaga, vaadeldakse rühmas reaalselt toimuvat. Eriti rõhutatakse protsessi kvaliteedi hindamisel mängu olulisust kogu õppeprotsessis. Tulemi kvaliteedi all peetakse silmas laste vaimset, füüsilist, moraalist ja emotsionaalset arengut, nende sotsiaalseid oskuseid ja koolivalmidust (European Commission, 2014)

Kõige olulisemaks struktuuri kui ka kvaliteedi aspektiks peetakse kvalifitseeritud õpetajaid, kuna nemad omavad põhjalikku ülevaadet laste arengust, oskavad kujundada sobiva õpi- ja kasvukeskkonna ning oskavad last igakülgsest toetada (OECD, 2012) 2019 aastal avaldatud Euroopa Komisjoni raportis tuuakse hariduse kvaliteedi hindamisel taaskord välja need samad aspektid (European Commission, 2019)

Mõlemas raportis määravad kvaliteetse hariduse asutuses töötavad õpetajad. 2019 aastal avaldatud raportist on välja toodud, et enamuses Euroopa riikides on õpetajate hariduse miinimumnõudeks vähemalt bakalaureusekraad. Kvalifitseeritud pedagoogid oskavad luua lastele vajaliku stimuleeriva kasvukeskkonna, planeerivad tegevusi läbimõeldult ja lähtuvad oma tegemistes erinevatest õpikäsitlustest (OECD 2019). Mitmed riigid, sealhulgas ka Eesti nõuavad oma õpetajatelt elukestvat õpet ehk õpetaja peab pidevalt arenema, ennast täiendama ja kursis olema uuemate suundadega haridusmaastikul (European Commission, 2019). Eestis on pidev enesetäiendus paika pandud ka õpetaja kutsestandartiga (Kutsestandard, 2020). Kõrged nõuded õpetaja haridusele ja enesetäiendusele lubavad õpetajatel anda ka kvaliteetsemat ja kõrgel tasemel alusharidust (European Commission, 2014). Ka Eesti alushariduse pedagoogide tööülesanneteks on kvaliteetse hariduse ülesehitamisel laste igakülgne arendamine, sobiva ja turvalise kasvukeskkonna loomine, laste turvalisuse tagamine ning vanemate nõustamine ning toetamine (Koolieelse..., 1999).

Struktuuri kvaliteedi teine oluline aspekt on laste ja täiskasvanute suhtarv rühmas. Mitmetes Eestis läbiviidud uuringutes tuuakse välja, et ühe õpetajaga töömudeli suurimaks eeliseks on suurem personali arv rühmas (Udumets, 2017; Murd, 2018). 2015 aastal läbiviidud Eesti-Soome uuringus tõid mõlema riigi õpetajad välja struktuuri kvaliteedi osas suurt laste arvu rühmades ja laste-täiskasvanute ebapiisavat suhtarvu ning õpetajate kvalifikatsiooni- ning enesetäienduse probleemid (Ugaste & Niikko 2015)

Ülevaade Eesti läbiviidud uuringutest ühe õpetajaga mudelite kohta

Udumets uuris 2017 aastal personali rahulolu ühe õpetajaga mudelis ning leidis, et üldine rahulolu oli hea. See uurimus tõi suurimate rahuloluaspektidena välja sobiva tööaja, tugeva meeskonnatöö ning parema töökorralduse. Kuna hommikusel ajal on tööl korraga 3 täiskasvanut, siis toodi tugevate külgedena veel välja laste suurem turvalisus, individuaalsem lähenemine ning parem ülevaade laste arengust. Ka on õpetajal sellises mudelis rohkem vabadust kavandamiseks tegevusi tervikuna või ümberplaneerimisel. Lisaks toodi välja meeskonnatöö ladusam ning parem toimimine võrreldes kahe õpetaja ja ühe õpetaja abiga. Kitsaskohtadena toodi uuringus välja õpetajat abistava personali ning assistentide puuduvad kvalifikatsiooninõuded ja tööülesannete jaotus assistendi-õpetaja abi vahel, aga kvaliteetse alushariduse üheks tingimuseks on just personali kvalifikatsioon (European Commission, 2014, 2019)

Tartu linna lasteaedades uuriti lasteaedade direktorite ja õpetajate valmisolekut töötamiseks ühe õpetajaga mudelis (Murd 2018). Uuringust selgus, et kasutusel on erinevad mudelid paralleelselt. Direktorid hakkas uut mudelit kasutama valdavalt kvalifitseeritud õpetajate puudusel. Samas võtsid paljud lasteaiaid uue mudeli kasutusse ka lähtuvalt laste turvalisusest ja faktist, et hommikupoole on rühmas rohkem töötajaid. Samadele järeldustele jõudis oma töödes ka Päre (2017), tuues välja just kaks põhiaspekti: kvalifitseeritud personali puudus ning töötajate ja laste suhtarv rühmas. Vastanud direktorid tõid kõige suuremate eelistena ka selles uuringus välja just asjaolu, et hommikupoole on rühmas tööl kolm inimest. Sarnaselt Udumetsa (2017) uurimusele toodi ka siin välja head meeskonnatööd ja omavahelist suhtlust. Miinustena toodi välja kõige rohkem õpetajate läbipõlemisohtu ning taaskord assistentide kvalifikatsiooni nõuete puudumise. Samas toodi uuringus välja, et mõned asutused motiveerivad ühe õpetajaga mudelis õpetajaid veidi kõrgema palga ning pikema põhipuhkusega kui kahe õpetajaga mudelis. Ka pidasid paljud juhid vajalikuks nõuda assistentidel lapsehoidja kutsetunnistust

või pedagoogilisi täiendkoolitusi. Uuringus osalenud õpetajad töötasid valdavalt assistendi-õpetaja abi mudelis, viiel õpetajal oli meeskonnas võrdse ametinimetusega õpetajat abistav personal. Kokkuvõtvalt olid nii asutuste juhid kui ka töötajad valitud mudeliga enamjaolt rahul ja plaaniti sellega ka jätkata.

Vihermets uuris 2018 aastal õpetajate rahulolu nii ühe kui kahe õpetajaga mudelis. Nii ühe kui kahe õpetajaga mudelis töötavad õpetajad olid võrdselt rahul enda tööajaga ning suhteliselt samal tasemele hinnati võimekust üritusi läbi viia. Erinevused ilmnesisid aga rahulolus personali kohalolu suhtes - nimelt olid ühe õpetajaga mudelis töötavad õpetajad laste ja personali suhtarvu osas rohkem rahulolevamad kui seda olid kahe õpetajaga mudelis töötavad õpetajad. Ka see on juba mitmes teises uuringus (Udumets, 2017; Murd, 2018) selgelt välja joonistunud. Samas leidsid vastanutest ligi pooled, et tulemuslikum on siiski kahe õpetajaga töömudel. Aritmeetilise keskmise arvutamisel selgus, et individuaalseteks tegevusteks leiab veidi paremini aega õpetaja, kes töötab ühe õpetajaga mudelis. Samas tõstsid ühe õpetajaga mudelis töötavad õpetajad esile vähest suhtlust vanematega, kuna reeglina on õpetajate tööaeg hommikupoole ning seetõttu jääb tagasiside andmine assistentide ja õpetaja abide kanda. Samal, 2018 aastal vanemate rahulolu ühe õpetaja mudeliga uurinud Kasela jõudis oma töös üsna sarnastele tulemustele - nimelt hindasid lapsevanemad ühe õpetajaga mudelis õpetaja lapsevanema vahelist infoliikuvust oluliselt piiratumaks, kui kahe õpetajaga mudelis.

Õpetajate rahulolu õppe- ja kasvatustegevuste korraldamise võrdluses (Vihermets, 2018) leiti, et erinevates aspektides on taaskord eeliseid ja puudusi nii ühel kui teisel mudelil. Erinevused ilmnesisid taaskord lapsevanematega suhtlemisel kahe õpetajaga mudeli kasuks. Ka leiti, et kahe õpetajaga mudelis töötavad õpetajad hindasid paremaks lapse arengu hindamist, kolleegi tuge arenguestluste läbiviimisel, tööjaotuse paremat korraldamist rühmas ning suureks eeliseks peeti ka vastutuse jaotamist.

Hallikas uuris 2015 aastal personali töökorraldust lasteaias ja seda ühe õpetajaga mudeli näitel. Kõik uuringus osalenud õpetajad töötasid ühe õpetajaga mudelis, tööjaotus oli üks õpetaja ja kaks assistenti. Vastanute seas oli nii neid, kes olid varasemalt töötanud kahe õpetajaga mudelis kui ka neid, kes olid kohe algusest peale ühe õpetajaga mudelis töötanud. Mudeli suurimaks eeliseks toodi välja paremad võimalused rühmatöödeks ning erinevateks planeeritud õppetegevusteks. Ka toodi välja, et enam ei ole suurt kiirustamist ja rohkem on aega individuaalseteks tegevusteks. Õpetaja rolliks oli planeerimine ja delegeerimine, assistendid tulid meelsasti koostööle, nende mõtteid võeti

kuulda ja neid kaasati õppetegevuste planeerimisse. Omavaheline suhtlus ja infovahetus toimus pidevalt ja igapäevaselt. Uuringus osalenud vanemad õpetajad pidasid raskeks delegeerimist ja meeskonna juhtimist, samas enamus osalejatest pidas oma juhioskuseid siiski piisavalt headeks.

Planeerimise osas toodi välja, et suures osas täidavad aasta, kuu ja nädalaplaani siiski õpetajad, neil lasub tegevuste ja eesmärkide elluviimisel ka vastutus. Siiski kaasasid paljud planeerimisprotsessi assistente ja julgustasid neid oma ideid jagama. Lapse arengu hindamise aspektist leidsid õpetajad, et neil on võrreldes kahe õpetajaga mudeliga parem ülevaade lapse arengust, tema nõrkadest külgedest ning tasemest, kus laps hetkel on. Üle poolte vastanutest nentis küll, et laste arengutabelid ja vaatlustabelid täidab valdavalt õpetaja, kuid suur osa kaasas lisainfo saamiseks ning märkimiseks ka assistente. Erivajaduste, sh ka andekuse märkamine oli suuresti õpetaja töö.

Veel toodi välja, et õpetaja on selliselt töötades pidevas arengus, kuna peab tundma ja kursis olema kõikide valdkondadega. Üheks oluliseks hariduse kvaliteedi näitajaks aga peetakse just õpetaja arengut ja enesetäiendust (European Commission, 2019). Ka tunnistasid kõik uurimuses osalenud õpetajad, et viivad rohkem ja meelsamini läbi õuesõpet ja erinevaid õppekäike väljaspool lasteaeda, kuna kõik kolm meeskonnaliiget on tegevustesse kaasatud.

Kui paluti võrrelda kahte töömudelit, siis tõid õpetajad just välja laste arengu hindamise, pideva enesearengu ning näiliselt lühema tööpäeva. Kuna õpetajad töötavad ühe õpetajaga mudelis valdavalt hommikuti, siis toodi eraldi välja aspekt, et õpetajatel jäi rohkem aega oma pere jaoks. Veel märgiti ära, et iga päev on lapsel rühmas vastas üks ja sama inimene mis teeb lapsele hommikud turvaliseks ja tuttavaks. Kitsaskohtadena joonistusid ka selles uuringus välja suurem vastutus, üksi planeerimine ning vähene suhtlus lapsevanematega. Kokkuvõtvalt olid enamus vastanutest süsteemiga rahul. Kui süsteemi eelised ja puudujäägid joonistuvad mitmete uuringute põhjal välja üsna sarnaselt, siis eraldi tuleks vaadelda veel õppe- ja kasvatustegevuste kvaliteeti ühe õpetajaga mudelis.

K. Sagen uuris 2016 aastal hariduse kvaliteeti ühe õpetajaga mudelis. Õppetegevuste kvaliteeti hinnati ECCOM (Early Childhood Classroom Observation Measure) vaatlusmõõdiku alusel. Mõõdiku abil hinnati, mil määral kasutatakse rühmas õpetajakeskset, lapsekeskset ja lapse juhitud metoodikat. Uurimusest selgus, et nii ühe kui kahe õpetajaga mudelis kasutasid õpetajad enamasti lapsest lähtuvat õpikäsitlust, kuid ühe

õpetajaga mudelis seovad õpetajad laste oskuseid ja teadmisi rohkem juba olemasolevate teadmiste ja oskustega. Täiskasvanust lähtuvat õpistrateegiat kasutavad ühe õpetajaga mudelis õpetajad vähem, kui kahe õpetajaga mudelis. Ilmselt tuleneb see laste ja töötajate suhtarvust rühmas ning õpetaja parematest võimalustest rühmatöödeks. Sama tulemus ilmnas ka lapse juhitud õppimises, selles osas said kõrgemaid tulemusi taas kahe õpetajaga mudelis töötavad õpetajad, seega võib öelda, et õppe- ja kasvatustegevused on siiski valdavalt kvaliteetsed ka ühe õpetajaga mudelis.

Töö eesmärk ja uurimisküsimused

Koolieelse lasteasutuse seadus (1999) sätestab, et lasteaia rühmas peab olema vähemalt üks õpetaja ja kaks teda abistavat töötajat või kaks õpetajat ja üks abistav töötaja.

Traditsiooniliselt on Eesti lasteaedades kasutuse kahe õpetajaga mudelid, kus õpetajad on oma tööaja päeva peale ära jaotanud ning neid abistab üks õpetaja abi. Viimastel aastatel on hakatud üha julgemalt kasutama uudet mudelit, kus rühmas töötab üks õpetaja ja teda abistab kaks õpetaja abi/assistenti.

Tartu Ülikooli lõputöö raames on uuritud lapsevanemate hinnanguid mõlemale mudelile (Kasela, 2018). Tallinna ülikoolis on seda mudelit uuritud juba üsna mitmest aspektist. Hallikas (2015) uuris ühe õpetaja mudeli töökorralduslikku poolt, seevastu Vihermets (2018) võttis vaatluse alla õpetajate rahulolu nii ühe kui kahe õpetajaga mudelis. 2016 aastal uuris aga Annika Udumets põhjalikult justnimelt ühe õpetajaga mudelis töötavate õpetajate rahulolu. Tööst ilmnas, et üldjoontes ollakse mudeli töökorraldusega rahul, kuid on ka kitsaskohti, mis vajavad lahendusi.

Seega on töö uurimisprobleemiks asjaolu, et ühe õpetajaga töökorraldus on küll soovitud Eesti lasteaedades, kuid see ei ole rakendunud ja seetõttu tuleks uurida, mis on ühe õpetajaga mudeli eelised ja miinused lasteaiaõpetajate hinnangul.

Lähtuvalt töö eesmärgist püstitati järgmised uurimisküsimused:

1. Millised on ühe õpetajaga mudeli rakendamise eelised lasteaiaõpetajate hinnangul?
2. Millised on ühe õpetajaga mudeli rakendamist miinused lasteaiaõpetajate hinnangul?

Metoodika

Töö eesmärgist lähtuvalt valiti käesoleva bakalaureusetöö uurimismeetodiks kvalitatiivne uurimisviis, kuna selle abil on võimalik tõlgendada inimeste isiklikke uskumusi, arusaamu ja seisukohti ning saada sisukamaid vastuseid (Õunapuu 2014).

Valim

Valimi moodustamisel kasutati suuresti mugavusvalimit, piisava arvu vastajate mitteleidmisel võeti kasutusele lumepallivalim, kus eelnevad uuritavad juhatavad uurija uute uuritavateni (Õunapuu 2014). Uurimuses osales kuus lasteaiaõpetajat Viljandi maakonna lasteaedadest. Kolmel uuritaval oli erialane kõrgharidus omandamisel, ühel uuritavad oli bakalaureusekraad, ühel rakenduslik kõrgharidus ja ühel uuritaval magistrikraad. Uuritavate tööstaaz jäi vahemikku 3-23 aastat, keskmiseks tööstaaziks kujunes 8 aastat. Kõik uuritavad õpetajad töötasid tavalasteaedades ja tavarühmas, keskmine laste arv rühmas oli 20,3. Uuritavatest neli olid töötanud ühe õpetajaga töömudelil, neist kaks õpetajana, üks assistendina ja üks õpetaja abina. Ühel uuritaval oli oma töökohas kokkupuude ühe õpetajaga töömudeliga ja ühel õpetajal ei olnud ühe õpetajaga töömudeliga varem kokkupuudet kuid ta oli sellest teadlik. Uuritavate taustaandmed on välja toodud tabelis 1. Konfidentsiaalsuse tagamiseks on osa taustaandmeid jäetud esitamata.

Tabel 1. Intervjueeritavate taustaandmed

Pseudonüüm	Tööstaaz	Laste arv rühmas	Kvalifikatsioon
Õ1	7 aastat	22	Omandamisel
Õ2	6 aastat	20	Omandamisel
Õ3	5 aastat	20	Jah
Õ4	3 aastat	20	Omandamisel
Õ5	25 aastat	20	Jah
Õ6	2 aastat	20	Jah

Andmekogumine

Andmete kogumisel kasutati poolstruktureeritud intervjuud, kuna selline uurimismeetod võimaldab uurijal esitada täpsustavaid küsimusi, lisaks saab vastavalt vajadusele küsimuste järjekorda muuta, neid lisada või ära jätta (Õunapuu 2014) Intervjuu kava koostamisel võetakse alusekstöö eesmärk ja uurimisküsimused. Küsimused jaotati kolme alamkategoriasse millest ühe moodustasid taustaandmed ja kaks uurimisküsimused.

Kuna Vabariigi valitsus oli kehtestanud piirangud, siis viidi kõik intervjuud läbi e-maili teel. See seadis kitsendused lisaküsimuste esitamisele ja vastused tulid kohati napisõnalised. Esmalt viidi läbi prooviintervjuu, mis andis uurijale esmase kogemuse intervjuu läbiviimisel. Lisaks parandati küsimuste keelelist poolt, mõned küsimused jäeti ära või sõnastati ümber. Intervjueeritavaid teavitati kirjas uurimustöö eesmärgist, küsiti luba andmete kasutamiseks ning kinnitati intervjuude konfidentsiaalsust.

Andmeanalüüs

Andmete analüüsimisel kasutati kvalitatiivset induktiivset sisuanalüüsi.

Intervjuud saadi kõik e-maili teel ja neid ei pidanud transkribeerima. Intervjuud olid kokku 14 lehel, need salvestati .docx formaati. Intervjuudelt eemaldati kõik tuvastamist võimaldavad nimed ja andmed, tagamaks intervjueeritavate konfidentsiaalsus. Üle vaadatud ja kontrollitud intervjuud laeti üles andmeanalüüsi programmi QCAmapi (www.qcamap.org). Programmi abil on võimalik tekste analüüsida kvalitatiivse sisuanalüüsi meetodil. Tekstid kodeeriti, tekkinud koodid koondati kategooriatesse. Kokku moodustati uurija jaoks kaks olulist peakategooriat: Mudeli eelised ning mudeli miinused. Peale esmast kodeerimist kodeeriti tekstid uuesti üle, võrreldi koode, liideti mõned koodid ning korrigeeriti koodide nimetusi.

Tulemused

Käesoleva töö kirjutamisel tekkis kaks uurimisküsimust. Andmete analüüsimisel jaotati tulemused kahte peakategooriasse, tulemused esitatakse uurimusküsimuste kaupa.

Esimene uurimusküsimus oli, et millised on ühe õpetajaga mudeli rakendamise eelised lasteaiaõpetajate hinnangul? Sellele küsimusele sai uurija kodeerimise tulemusena mitmeid erinevaid vastuseid. Üheks kõige suuremaks eeliseks, mille tõid välja kõik uuritavad, oli suurem personali hulk hommikupoolsel ajal ja laste turvalisus. Suurema personaliarvu tõid välja kõik vastanud pedagoogid, enamustel oli see läbivaks positiivseks jooneks selle mudeli juures. Kuna hommikud on lasteaedades tihedad, siis suurem personali arv laste juures soodustab rühmatööde tegemist, annab õpetajale võimaluse individuaalseks lähenemiseks ja julgustab ette võtma erinevaid jalutus- ja õppekäike lasteaiast välja.

Mina julgesin lastega rohkem käia jalutamas ja väljasõitudel, sest ma ei pidanud muretsema probleemsete laste pärast nii palju. (Õ3)

Teise suure positiivse küljena leidsid õpetajad, et neil on lapse arengutasemest parem ülevaade, kuna kogu õppetegevusega tegeleb üks õpetaja. Nii saab õpetaja vajadusel aidata last tema nõrgemate külgede järeleaitamisega ning teab, millises valdkonnas on lapsel puudujääke.

Võibolla see, et mul on igast lapsest ja tema tasemest ülevaade, kuna kogu õppetegevuse viin ju ise läbi. Nii saan ma ka vanemale anda lapsest täpsema ülevaate. (Õ5)

Veel toodi positiivsete joontena välja paremad rühmatöö korraldamise võimalused (neljal juhul) ja planeerimise terviklikkuse. Suurem personalihulk lubab õpetajatel jaotada lapsed rohkematesse gruppidesse ja väiksemates gruppides sujub töö lasteaias tihtilugu paremini.

No kui kolm inimest on rühmas, siis on väga hea teha ilmselt rühmatöid. Et lapsed jagan gruppidesse, aga siis pean õpetaja abidele ka kogu tegevuse ära seletama. (Õ6)

Pedagoogid tõid veel positiivsete joontena välja üldjuhul ainult hommikupoolse tööaja, hea meeskonnatöö, suurema võimaluse individuaalseteks tegevusteks ning selle, et abipersonali abistamisel on lapsed rohkem kaasatud ja ei pea ootama oma järjekorda.

Õpetaja annab abidele juhised ja nii on rohkem lapsi tegevustesse kaasatud ja ei igavle või ei oota asjatult oma järjekorda. (Õ3)

Teiseks uurimusküsimuseks oli millised on ühe õpetajaga mudeli rakendamist miinused lasteaiaõpetajate hinnangul? Vastustest joonistusid selgelt välja kolm miinuspoolt, mille tõid välja kõik küsimustele vastanud pedagoogid: õpetaja suur koormus ja vastutus, abipersonali ebapiisavad kvalifikatsiooninõuded ning paarilise toe ja nõu puudumine. Kõik õpetajad tõid välja, et üksi planeerida kogu õppeaastat on raske ja ajamahukas. Ka lasub vastutus kogu protsessi eest ainult ühel õpetajal. Laste arengu hindamised, arenguestlused ning koolivalmiduskaartid tuleb teha ühel õpetajal ja see on vastanute arvates liiga ajamahukas ja raske.

Aga kui peaks rühmas vaja täita IAKsid? Koostada iseloomustusi? Lisaks näiteks kooliminejatega peab see üks õpetaja täitma kõik koolivalmiduskaardid üksi. Kui rühmas on 20 kooliminejat, no mina küll seda ette ei kujuta. Tööaega seda kohe kindlasti ei suru!
(Õ5)

Lisaks tekkis juurde ajafaktor. Kui tihtipeale on lasteaedades õpetaja tööaeg 7 kontakttundi päevas ja sedagi hommikupoole, siis tekib probleeme leidmaks aega erinevaks paberitööks. Ajafaktori alla toodi veel ka arenguestlused, mida reeglina viiakse läbi kas lõunasel või õhtusel ajal, aga selleks peab õpetaja siis eraldi välja tulema.

Arenguestlused tuleb teha tihti oma vabast ajast, eriti kui töögraafikusse on pandud 7 kontakttundi. (Õ3)

Töögraafiku korraldamises leiti puudujääke, leiti, et terve nädala igal hommikul rühma avada on raske ja kurnav. Lisaks tõi üks vastaja välja selle, et mis saab õpetaja haigestumise korral. Abipersonali kvalifikatsioon ei ole tihtipeale sellised, mis võimaldaksid neil õppe- ja kasvatustegevusi nõutud määral läbi viia. Kvalifikatsioonist tunti puudust ka vanematega suhtlemisel. Kuna õpetaja on tööl valdavalt hommikupoolikuti, siis jääb õhtune suhtlus abipersonali kanda.

Siis peavad õpetaja abid ka üsna pädevad olema, et mida rääkida ja mida mitte. (Õ3)

Kui kahe õpetajaga mudelis on võimalus kahtluste korral paarilisega nõu pidada, siis ühe õpetajaga mudelis see võimalus puudub. Toodi välja kitsaskohti laste vaatluste tegemisel, algaja õpetaja puhul mängis rolli veel ebakindlus

Kõike peab tegema üks. Ei saa kellegagi nõu pidada, eriti algajal õpetajal. Mina tunneks ennast küll väga ebakindlana. Et kas sai kõik vajalik planeeritud ja tehtud. (Õ6)

Lisaks toodi veel välja, et meeskonnatöö peab olema väga hea sellises mudelis. Kui abipersonal on ole koostöövalmis ja täidab ainult oma tööülesandeid, siis kaovad kiirelt selle mudeli eelised miinuste ees.

Arutelu

Käesoleva töö eesmärgiks oli välja selgitada ühe õpetajaga töömudeli eelised ja miinused Viljandimaa lasteaiaõpetajate hinnangul. Kõige suurema eelisena kujunes uurimuse käigus õpetajate jaoks suurem personali arv rühmas. See oli õpetajatele oluline just seetõttu, et nii on paremini tagatud laste turvalisus, mugavam on planeerida rühmatöid, korraldada erinevaid väljasõite ja lapsed on paremini kaasatud. Üheks hariduse kvaliteedi näitajaks peetakse aga just laste ja täiskasvanute suhtarvu rühmas (European Commission, 2019). Ka eelnevalt Eestis läbiviidud uuringud kinnitavad seda, et rohkem täiskasvanuid rühmas tagab laste turvalisuse (Udumets, 2017; Murd, 2018). Samas toodi sinna kõrvale miinusena abipersonali kvalifikatsiooninõuete puudumine. Leiti, et ühel õpetajal on raske õppe-ja kasvatustegevusi korraldada, juhtida ja suunata ilma piisavalt pädeva meeskonnata. Kvaliteetset haridust annavad kvalifitseeritud pedagoogid (OECD 2019), kuid lisaks õpetajatele on ühe õpetajaga mudelis lastega terve päeva kaks abipersonali töötaja, seega on oluline, et ka neile kehtiks mingid kvalifikatsiooninõuded. Õpetajad tõid välja, et selleks võiks olla vähemalt keskharidus, hea oleks ka lapsehoidja kutsetunnistus. Siiski on leitud, et nii ühe kui ka kahe õpetajaga mudelis on hariduse kvaliteet valdavalt sama ja see ei tohiks ühe või teise mudeli eelistamisel otsustavaks saada (Sagen, 2016). Oluline on, et rühmas töötaval õpetajal oleks kvalifikatsioon, see omakorda tagab selle, et õpetaja loob lastele piisavalt stimuleeriva kasvukeskkonna, tegutseb läbimõeldult ja lähtub erinevatest õpikäsitustest (OECD 2019).

Üheks mudeli eeliseks peeti head ülevaadet lapse arengust. Kuna õpetaja tegeleb igapäevaselt kõikide õppevaldkondadega, siis on neil igast lapsest hea ülevaade ning nad oskavad neid paremini toetada. Lisaks on laste arengu hindamine terviklikum, kuigi arengu hindamise protsessi pidasid õpetajad ühe inimese jaoks väga mahukaks. Kitsaskoht lapse arengu hindamisel ning arenguestluste läbiviimisel tõstis esile ka Vihermets (2018). Sarnaselt eelmistele uurimustele (Hallikas 2015; Vihermets 2018) jõudis uurija järeldusele, et üheks suureks miinuseks on ühe õpetaja koormus nii planeerimisel kui õppekasvatustöö läbiviimisel. Lisaks toodi välja puudulikku suhtlust vanematega, kuna õpetaja on tööl valdavalt hommikupoolsel ajal, mil vanematel on kiire. Samas on oluline õpetajate ja vanemate vaheline suhtlus ning vanemate nõustamine ja koostöö (Koolieelse..., 2008) tagamaks lastele antava alushariduse maksimaalse kvaliteedi.

Väga suure puudusena ühe õpetajaga mudeli juures tõid uuritavad välja paarilise toe. Kuna kellegagi ei ole keerulisemates küsimustes konsulteerida, siis tundsid mõned õpetajad väga suurt vastutust ja kohati ka ebakindlust. Kuigi erinevates raportites (European Commission, 2014; OECD, 2019) on rõhutatud kvalifitseeritud personali olulisust rühmas, ei saa siiski väita, et ühe õpetajaga mudelis antav haridus on kvaliteedilt halvem (Sagen, 2016).

Töö piirangud ja praktiline väärtus

Töö piirangutena võib välja tuua uurija väheseid kogemusi intervjuude läbiviimisel ja andmete analüüsimisel. Lisaks on üheks oluliseks piiranguks intervjuude läbiviimise meetod. Algselt planeeritud vestlused jäid ära riigis kehtestatud piirangute tõttu ja vastused saadi e-maili teel, seega on uuritavate vastused pigem napisõnalised ja väga läbimõeldud vastustega. Lisaks ei andnud e-maili teel läbiviidud intervjuud võimalusi täpsustavate lisaküsimuste küsimiseks.

Tööl on mingil määral ka praktiline väärtus. Antud uurimustulemusi saab kõrvutada juba eelnevalt uurituga ja need on abiks edasiste uurimuste läbiviimisel ühe õpetajaga mudeli osas.

Tänuõnnad

Täna kõiki intervjuueeritavaid, kes vaatamata keerulisele ajale olid nõus uurimuses osalema.

Eriline tänu abikaasale ja lastele, kes kogu õpingute perioodi olid toetavad ja mõistvad.

Autorsuse kinnitus

Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrektselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Airi Linnu /allkirjastatud digitaalselt/ 18.05.2021

Kasutatud kirjandus

Blathford, B., Russell, A. (2020). *Rethinking Class Size: The complex story of impact on teaching and learning*. London: UCL Press.

Hallikas, A. (2015). *Personali töökorraldus lasteaias ühe õpetaja mudeli näitel*. Publitseerimata magistritöö. Tallinna Ülikool.

HaridusSilm. Külastatud aadressil <https://www.haridussilm.ee/>

Haridustöötajate tööaeg (2013). *Riigi teataja I 27.08.2013, 3*. Külastatud aadressil <https://www.riigiteataja.ee/akt/127082013003>

European Commission (2014). Proposal for key principles of a Quality Framework for Early Childhood Education and Care. *Report of the Working Group on Early Childhood Education and Care under the auspices of the European Commission. European Union*. Külastatud aadressil http://ec.europa.eu/assets/eac/education/policy/strategic-framework/archive/documents/ecec-quality-framework_en.pdf

European Comission (2019). *Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe*. Kasela, Ä. (2018). *Lastevanemate hinnang koolieelsete lasteasutuste töökorralduslikele mudelitele ja kasvukeskkonna kvaliteedile*. Publitseerimata magistritöö. Tartu Ülikool.

Koolieelse lasteasutuse pedagoogide kvalifikatsiooninõuded (2013). *Riigi Teataja I 03.09.2013, 36*. Külastatud aadressil <https://www.riigiteataja.ee/akt/103092013036?leiaKehtiv>

Koolieelse lasteasutuse personali miinimumkoosseis. (2015). *Riigi teataja I 2015* Külastatud aadressil <https://www.riigiteataja.ee/akt/123092015001>

Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (2008). *Riigi teataja 2008, 23, 152*. Külastatud aadressil <https://www.riigiteataja.ee/akt/13351772?leiaKehtiv>

Koolieelse lasteasutuse seadus (2018). *Riigi Teataja I 1999,27, 387*. Külastatud aadressil <https://www.riigiteataja.ee/akt/128112017016?leiaKehtiv>

Kutsestandardid: *Õpetaja, tase 6*. Külastatud aadressil <https://www.kutseregister.ee/ctrl/et/Standardid/vaata/10824210>

Murd, K. (2018). *Tartu linna lasteaedade direktorite ja õpetajate valmisolek uue töökorralduse - ühe õpetaja mudeli rakendamiseks*. Publitseerimata bakalaureusetöö. Tallinna Ülikool.

OEDD (2019). International Summit on the Teaching Profession. *Helping our Youngest to Learn and Grow. Policies for early learning.*

OECD (2012). *Starting Strong III: A Quality Toolbox for Early Childhood Education and Care.* OECD Publishing, 153-161. Retrieved from http://www.keepeek.com/Digital-AssetManagement/oecd/education/starting-strong-iii_9789264123564-en#.WmNVHKh182w#page1

Sagen, K. (2016). *Õppe- ja kasvatustegevuste kvaliteet ühe õpetaja töökorralduse mudeliga lasteaiarühmades.* Publitseerimata bakalaureusetöö. Tallinna Ülikool.

Töölepinguseadus Riigi Teataja I 2009, 5, 35. Külastatud aadressil <https://www.riigiteataja.ee/akt/112072014146?leiaKehtiv>

Udumets, A. (2017). *Koolieelse lasteasutuse personali rahulolu ühe õpetaja töökorraldusliku mudeliga.* Publitseerimata bakalaureusetöö. Tallinna Ülikool.

Ugaste, A., Niikko, A. (2015). Identifying the problems that Finnish and Estonian teachers Töökorralduslikud mudelid lasteaias 46 encounter in preschool. *European Early Childhood Education Research Journal*, 23(4), 423–433. Külastatud aadressil <https://doi.org/10.1080/1350293X.2015.1087137>

Vihermets, H. (2018). *Õpetajate rahulolu töökorraldusliku mudeli rakendamisega ühe ja kahe õpetajaga rühmas.* Publitseerimata bakalaureusetöö. Tallinna Ülikool.

Õunapuu, L. (2014). *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes.* Tartu Ülikool. Külastatud aadressil http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/36419/ounapuu_kvalitatiivne.pdf

Intervjuu küsimused:

1. Taust:
  - 1.1 Vanus
  - 1.2 Haridus
  - 1.3 Tööstaaz
  - 1.4 Laste arv rühmas
2. Kas olete kokku puutunud või töötanud 1 õpetajaga töömudelis?
3. Millised on teie arvates 1 õpetajaga töömudeli rakendamise eelised:
  - 3.1 Meeskonnatöö oja töökorralduse osas?
  - 3.2 Õppetöö planeerimisel?
  - 3.3 Õppetöö läbiviimisel?
  - 3.4 Erinevatel õppekäikudel ja väljasõitudel?
  - 3.5 Arengu hindamisel ja arenguvestluste läbiviimisel?
  - 3.6 Milline on teie hinnangul hariduse kvaliteet 1 õpetajaga töömudelis?
4. Millised on teie arvates 1 õpetajaga töömudeli miinused:
  - 4.1 Meeskonnatöö ja töökorralduse osas?
  - 4.2 Õppetöö planeerimisel?
  - 4.3 Õppetöö läbiviimisel
  - 4.4 Erinevatel õppekäikudel ja väljasõitudel?
  - 4.5 Arengu hindamisel ja arenguvestluste läbiviimisel?

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Airi Linnu,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose

Lasteaiaõpetajate hinnangud ühe õpetajaga töömudeli eeliste ja miinuste kohta Viljandi maakonna näitel,

mille juhendaja on Agnes Papp,

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Airi Linnu

18.05.2021